

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DRŽAVNI SEKRETAR

Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 369 75 70

F: 01 369 78 29

E: gp.mddsz@gov.si

www.gov.si

mag. DERGANČ FRANC

derganc@taxin.si

Številka: 1031-39/2025-2611-2

Datum: 10.3.2025

Zadeva: Odgovor na pobudo in prošnjo za odgovore v zvezi s pokojninsko reformo

Spoštovani,

iz vašega dopisa izhaja pobuda oziroma zaprosilo, da se ob pripravi prenove sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja v predlog zakonskega besedila zapišejo ustavnopravna stališča glede trenutno veljavnega zakona in prav tako glede predlogov, ki ne popravljajo »morebitnih krivic« s ciljem ustavnopravno pravilne razlage materialnega prava na področju pokojnin, kar bi po vašem mnenju zagotovilo predvidljivost in ustavnopravno pravilnost pobiranja prispevkov iz obveznega zavarovanja za pokojnine in tudi udejanjanje pravic, ki izhajajo iz plačanih prispevkov.

V nadaljevanju so izpostavljeni trije sklopi vprašanj, ki naj bi po vašem mnenju odgovorili na ključno vprašanje o tem, zakaj bi mladi plačevali prispevke.

Pri prvem vsebinskem sklopu vprašanj pričakujete stališče Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) glede opredelitve ustavnopravne pravilnosti v zvezi z umeščenostjo določitve premije za obvezno pokojninsko zavarovanje (ali v davčni zakonodaji ali v zakonodaji, ki ureja pokojninsko zavarovanje). Podana je tudi trditev, da zavarovancu ni zagotovljena temeljna pravica do enakosti, saj je njegova obveznost iz naslova pokojninskega zavarovanja povezana s statusom, in ne dohodkom (zaposlena oseba, imetnik deleža, kmet ...), hkrati pa v področni zakonodaji ni določeno, kakšno premijo sploh mora plačevati zavarovanec (ni osnove). Nadalje je v zvezi s tem izpostavljeno, da zakonodaja ne omogoča »imetnikom poslovnega deleža v d.o.o.«, ki zaradi objektivnih razlogov (nelikvidnost, stečajni postopek, brez dohodkov za preživetje,...) ne morejo zagotoviti plačila prispevkov, znižanja ali celo oprostitve plačila prispevkov. Drugi vsebinski sklop se nanaša na vprašanje ustavnopravne pravilnosti glede t. i. večkratnega plačevanja prispevkov, pri čemer zavarovanec naj ne bi imel »koristi« iz vplačanih prispevkov oziroma ne pridobi pravice do višje pokojnine. V zadnjem, tretjem sklopu, pa je postavljeno vprašanje glede dopustnosti izplačevanja socialnih kategorij pokojnin osebam, ki imajo presežno premoženje oziroma je naslovljena teza, da bi bilo primerno (zaradi načela transparentnosti) razmejiti pokojnino, ki izhaja iz plačanih prispevkov, in pokojnino, ki preseže plačane prispevke in preide v t.i. državno pokojnino, ki jo mora zagotoviti državni proračun.

Uvodoma pojasnjujemo, da je v skladu z ustavnim načelom ustavnosti in zakonitosti vsak posameznik obvezan k ustreznemu delovanju, pristojni subjekti in organi pa tudi k sprejemanju pravnih predpisov v skladu z Ustavo RS in zakoni. Če se pojavi dvom v ustavnost zakona ali ustavnost in zakonitost podzakonskih predpisov ali splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, je Ustavno sodišče

RS pristojno, da odloči o skladnosti predpisa z Ustavo RS oziroma zakonom, in sicer na podlagi podane zahteve kvalificiranih predlagateljev (Državni zbor RS, tretjina poslancev Državnega zbora RS, Državni svet RS, Vlada RS, Varuh človekovih pravic v RS, sodišče, Informacijski pooblaščenec, Banka Slovenije, Računsko sodišče, Generalni državni tožilec, predstavniški organ samoupravne lokalne skupnosti, reprezentativno združenje samoupravnih lokalnih skupnosti, reprezentativni sindikati za območje države za posamezno dejavnost ali poklic, pri čemer naštetih niso upravičeni vložiti zahteve za presojo ustavnosti in zakonitosti predpisov, ki so jih sprejeli sami) oziroma pobude predlagateljev, ki izkažejo pravni interes. Presojanje ustavnopravne skladnosti zakonov in drugih predpisov je torej v izključni pristojnosti Ustavnega sodišča, posamični organi, ki so pripravljavci predpisov, pa so že ob njihovi pripravi dolžni spoštovati ustavnopravno ureditev in s tem ustavnopravno (oziroma zakonsko) skladnost akta, zato podredno temu ni potrebno niti ustrezno, da bi se v predloge zakonskih besedil posebej umeščalo tovrstna stališča oziroma opredelitve ustavnopravne pravilnosti in zakonske skladnosti.

V nadaljevanju v zvezi s prvim vsebinskim sklopom vprašanj pojasnjujemo, da se socialna zavarovanja določijo kot obvezna z zakonom, njihov namen pa je povezati večje število posameznikov v rizično skupnost s ciljem, da se neko tveganje razporedi na večje število enako oziroma podobno ogroženih oseb. V primeru v dopisu izpostavljenega sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja so ta tveganja starost, invalidnost in smrt. Tako zavarovanje pa ne temelji izključno na aktuarskih in zavarovalniških načelih, ampak se uporablja kombinacija nekaterih pravil zavarovalnega prava in socialne solidarnosti (osnovno zavarovalno načelo je namreč dopolnjeno še z drugimi načeli, npr. načelom vzajemnosti in solidarnosti, načelom redistribucije ...). V primerih socialnih zavarovanj (za pokojninsko in invalidsko varstvo, zdravstveno varstvo, starševsko varstvo, za primer brezposelnosti ter dolgotrajno oskrbo) gre za javna in obvezna zavarovanja, ki zagotavljajo osnovno zaščito za vse, za delovanje sistemov teh zavarovanj pa je v okviru pravice do socialne varnosti na podlagi Ustave RS dolžna poskrbeti država. Vrsta komercialnih zavarovanj, ki jih nudijo nejavni zavarovalni sistemi za rizike, ki so izven zaščite pred osnovnimi tveganji, pa zagotavlja posameznikom dodatno zaščito in ugodnosti, ki presegajo osnovno varnost, ki jo ponujajo javna zavarovanja. Oblikovanj zavarovalnih premij za področje komercialnih zavarovanj zato ni ustrezno primerjati z ureditvijo plačila prispevkov iz naslova obvezne vključitve v socialna zavarovanja, saj gre za drugačne rizike in namembnost kritja letih, prav tako pa posledično tudi ni ustrezno naslavljanje prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot »premije«.

V zvezi s pravno podlago določanja višine prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje pojasnjujemo, da so osnove za plačilo prispevkov za različne zavarovalne podlage ter zavezanci za njihovo plačilo opredeljeni v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR, 84/23 – ZDOsk-1, 125/23 – odl. US, 133/23 in 109/24 – ZMEPIZ-1B; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2), stopnje prispevkov, ki se plačujejo od pokojninske osnove, pa so določene v Zakonu o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 5/96, 18/96 – ZDavP, 34/96, 87/97 – ZDavP-A, 3/98, 7/98 – odl. US, 106/99 – ZPIZ-1, 81/00, 97/01 – ZSDP, 97/01, 62/10 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 91/13 – ZZVZZ-M, 99/13 – ZSVarPre-C in 26/14 – ZSDP-1; v nadaljnjem besedilu: ZPSV).

ZPIZ-2 določa obveznost zavarovanja za pokojninsko in invalidsko varstvo za vse fizične osebe, ki izpolnjujejo zakonsko predpisane pogoje za vključitev v to zavarovanje. Obveznost vključitve v obvezno zavarovanje nastane z vzpostavitvijo določenega pravnega razmerja in ni odvisna od premoženja oziroma dohodka, ki ga oseba prejema. Osnove za plačilo prispevkov so urejene za vsako izmed zavarovalnih podlag posebej (14. do 21. člen ZPIZ-2), torej za osebe v delovnem razmerju, samozaposlene, družbenike in kmete, za osebe, zavarovane na podlagi drugega pravnega razmerja, za zavarovanje po drugih predpisih, za posebne primere zavarovanja, za osebe, ki so prostovoljno vključene v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za podaljšano zavarovanje ter tudi za dokup dobe. Zavarovalne osnove za plačilo prispevkov so odvisne od zavarovalne podlage obveznega zavarovanja in niso enotne, temveč se med seboj razlikujejo. Pravice, ki zagotavljajo socialno varnost

zavarovancev, so v primeru nastopa zavarovalnega primera odvisne od plačila prispevkov, dolžine trajanja zavarovanja ter od višine prispevkov. Osnovno pravilo obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja je, da je lahko oseba zavarovana po eni ali več zavarovalnih podlagah sočasno, vendar le do skupno polnega delovnega oziroma zavarovalnega časa. Če oseba hkrati izpolnjuje pogoje za vključitev v obvezno zavarovanje po več zavarovalnih podlagah, se obvezno zavaruje po tisti zavarovalni podlagi, ki je v zakonu navedena pred drugimi (t. i. prednostni vrstni red).

V zvezi z navedbo v dopisu, da v področni zakonodaji ni določeno, kakšno »premijo« mora plačevati zavarovanec, v nadaljevanju pojasnjujemo, kako so določene osnove za plačilo prispevkov posameznih, najpogostejših kategorij zavarovancev (144. do 151. člen ZPIZ-2). Osnovo za osebe v delovnem razmerju predstavlja plača oziroma nadomestilo plače ter vsi drugi prejemki na podlagi delovnega razmerja, vključno z bonitetami ter povračili stroškov v zvezi z delom, izplačanimi v denarju, bonih, ali v naravi, pri čemer pri plačilu prispevkov od drugih prejemkov iz delovnega razmerja veljajo nekatere omejitve - v skladu z načelom, da se v osnovo za obračun prispevkov štejejo prejemki iz delovnega razmerja v delu, ki je hkrati osnova za plačilo dohodnine, so iz osnove za prispevke izvzeti prejemki ali deli prejemkov, od katerih se na podlagi davčnih predpisov ne plačuje dohodnina. Osnova za plačilo prispevkov samozaposlenih, poslovnih oseb, ki so hkrati družbeniki zasebnih družb in zavodov v RS in kmetov, je dobiček zavarovanca, ugotovljen v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, v katerem niso upoštevani obračunani prispevki za obvezno socialno zavarovanje ter znižanje in povečanje davčne osnove, preračunan na mesec, pri tem pa se tako ugotovljeni dobiček za določitev zavarovalne osnove pri zavarovanih, ki so samozaposleni, zniža za 25 %. Medtem ko najnižja osnova za plačilo prispevkov pri družbenikih znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v RS preračunane na mesec, le-ta pri delavcih v delovnem razmerju, samozaposlenih in kmetih znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v RS preračunane na mesec. Samozaposlena oseba si lahko sama izbere višjo zavarovalno osnovo od tiste, ki ji je določena na podlagi dobička, vendar tudi izbrana osnova ne sme presegati 3,5-kratnika povprečne letne plače zaposlenih v RS, preračunane na mesec. T. i. socialna kapica, osnova, od katere se prispevki ne plačujejo več, velja tudi za družbenike in kmete, ne pa tudi za delavce v delovnem razmerju. Nadalje imajo samozaposleni, družbeniki in kmetje možnost znižanja zavarovalne osnove - v primeru ocene, da zavarovalna osnova ne ustreza pričakovanemu dobičku v tekočem letu, lahko te kategorije zavarovancev za naprej plačujejo prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od zavarovalne osnove, zmanjšane za največ 20 %, vendar najmanj od najnižje zavarovalne osnove. Za samozaposlene velja še ugodnost delne oprostitve plačila prispevkov, in sicer so v prvih 12 mesecih poslovanja po prvem vpisu v poslovni register lahko oproščeni plačila dela prispevka zavarovanca in prispevka delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v višini 50 %, v naslednjih 12 mesecih pa v višini 30 % zneska prispevka. Osnovo za plačilo prispevkov za zavarovance, ki so vključeni v obvezno zavarovanje iz naslova opravljanja dela v okviru drugega pravnega razmerja (npr. avtorska, podjemna pogodba) pa predstavlja vsako posamezno plačilo za opravljeno delo oziroma storitev, prejeta na podlagi drugega pravnega razmerja, ki se po zakonu, ki ureja dohodnino, šteje za dohodek. Za te zavarovance ni predpisana spodnja meja osnove za plačilo prispevkov, saj se višini osnove prilagaja na podlagi dohodka ugotovljeno trajanje zavarovanja. Trajanje zavarovalne dobe se namreč ugotovi tako, da se prizna po en mesec zavarovalne dobe za vsakih doseženih 60 % povprečne mesečne plače iz leta, za katero se opravi izračun, vendar največ 12 mesecev za posamezno koledarsko leto, če pa skupni letni znesek vseh prejemkov iz drugih pravnih razmerij ne dosega 60 % povprečne mesečne plače, se ugotovi trajanje zavarovalne dobe v sorazmernem delu.

Prispevki se obračunajo in plačajo od osnove za plačilo prispevkov in v skladu z ZPSV znaša skupna prispevna stopnja za pokojninsko invalidsko zavarovanje 24,35 %, od tega znaša stopnja prispevka zavarovanca 15,5 % in stopnja prispevka delodajalca 8,85 %. Izjema so prispevki za posebne primere zavarovanja, ki se plačujejo v pavšalnih zneskih, ki jih s sklepom določi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zavod), oziroma so določeni po stopnji prispevka delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po zakonu, ki ureja prispevke za

socialno varnost (8,85 % pokojninske osnove v primeru zavarovanja za posebne primere iz naslova izplačil dohodkov za delo preko drugega pravnega razmerja).

V zvezi z navedbo o tem, da zakonodaja ne omogoča znižanja oziroma oprostitve plačila prispevkov, pojasnujemo, da je pristojnost za pobiranje prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu z določbo prvega odstavka 159. člena ZPIZ-2 podeljena pristojnemu finančnemu organu (FURS), razen za pobiranje prispevka za skupaj pokojninske dobe. V skladu z drugim odstavkom 159. člena ZPIZ-2 se glede postopka pobiranja prispevkov, pravic in obveznosti zavezanca, varovanja podatkov in pristojnosti davčnega organa uporablja zakon, ki ureja davčni postopek in davčno službo, razen če je v ZPIZ-2 določeno drugače. V tretjem odstavku 159. člena ZPIZ-2 je določeno, da ne glede na določbe zakona, ki ureja davčni postopek in davčno službo, v postopkih, ki jih davčni organ začne na zahtevo stranke, prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ni mogoče odpisati, delno odpisati ali dovoliti odloga plačila oziroma plačila v obrokih, prav tako pa tudi Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 100/24; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2) v 110. členu določa, da se določbe 101. (odpis, delni odpis in obročno plačevanje davka za fizične osebe), 102. (obročno plačevanje davka v primerih hujše gospodarske škode) in 103. člena (posebni primeri odloga in obročnega plačevanja davka) tega zakona ne uporabljajo za prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (in tu tudi ne za prispevke za zdravstveno zavarovanje, obvezni zdravstveni prispevek in za prispevke za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo). Možno pa je odpisati prispevke po uradni dolžnosti, in sicer v primerih, če dolg ne preseže 1 evra; če prispevkov v postopku stečaja ni bilo mogoče izterjati; če je zavezanec - fizična oseba umrl in ni zapustil nobenega premoženja, iz katerega bi bilo mogoče izterjati prispevke; če je pravica do izterjave prispevkov zastarala in če je ugotovljena neizterljivost prispevkov.

Glede t. i. večkratnega plačevanja prispevkov, pri čemer je zavarovanec, kot navedeno v dopisu, v sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja vključen že na podlagi delovnega razmerja (torej po prednostni zavarovalni podlagi), poleg tega pa dohodke prejema še po drugih podlagah (primeroma navedeno poslovanje, avtorska pogodba) in zaradi tega plačuje prispevke tudi iz tega naslova, za kar pa naj ne bi imel »koristi« od vplačanih prispevkov oziroma ne pridobi pravice do višje pokojnine, pojasnujemo, da gre v takih primerih za obvezno vključitev v zavarovanje na podlagi 20. člena ZPIZ-2 (posebni primeri zavarovanja). Drugi odstavek 20. člena ZPIZ-2 določa, da so za invalidnost in smrt, ki bi bila posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, obvezno zavarovane tudi osebe, ki v okviru drugega pravnega razmerja za plačilo opravljajo delo iz 18. člena ZPIZ-2, pri opravljanju tega dela pa niso zavarovane na podlagi 16. in 18. člena tega zakona. Pojasnujemo, da gre v konkretnem primeru za zavarovanje za invalidnost in smrt v primeru poškodbe pri delu, kar pomeni, da oseba plačuje prispevek za primer poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Če torej osebe opravljajo določene aktivnosti, pri katerih nastane tveganje za poškodbo pri delu ali poklicno bolezen, pa niso na podlagi opravljanja teh aktivnosti že obvezno zavarovane na drugi prednostni podlagi, se morajo zavarovati, da lahko pridobijo pravice iz invalidskega zavarovanja, če bi pri opravljanju teh aktivnosti prišlo do poškodbe ali poklicne bolezni in bi nastala invalidnost ali smrt kot posledica take poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Predmetni način vključitve v zavarovanje se ne šteje v pokojninsko dobo in se ne upošteva pri določitvi pokojninske osnove. Vendar pa to ne pomeni, da na podlagi predmetnih prispevkov posamezniki ne morejo biti upravičeni do nobenih pravic, saj so zavarovanci lahko upravičeni do določenih pravic, in sicer v primeru nastopa zavarovalnega primera ter ob upoštevanju pogojev, ki jih za pridobitev pravic določa ZPIZ-2. V primeru posebnih primerov zavarovanja so osebe v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje primarno vključene iz drugega naslova (po prednostni zavarovalni podlagi) in bi se tako v primeru, ko bi bila poškodba oziroma bolezen v vzročni zvezi z opravljanjem dejavnosti (npr. poslovanje, avtorska pogodba), taka poškodba štela za poškodbo izven dela. S predmetnim načinom vključitve v zavarovanje pa tako oseba plača prispevek za te primere in se tako poškodbe/bolezni, ki nastanejo pri opravljanju predmetne dejavnosti, štejejo za poškodbe pri delu,

zavarovanci pa imajo tako v primeru nastopa zavarovalnega primera več/višje pravice, kot pa če predmetnega zavarovanja ne bi imeli. V izpostavljenih primerih se torej plačuje povišan riziko za nastop invalidnosti in smrti, ker oseba opravlja dejavnost, za katero ni vključena v obvezno pokojninsko zavarovanje na drugi podlagi, torej v okviru prednostne zavarovalne podlage (primeroma navedeno delovno razmerje). Izplačevalec prejemka za delo v okviru drugega pravnega razmerja obračuna in plača prispevek delodajalca po stopnji 8,85 % od bruto zneska izplačanega dohodka za to delo.

V zvezi z zadnjim sklopom, v katerem je z vidika spoštovanja načela transparentnosti izpostavljena nujnost razmejitve pokojnine, ki izhaja iz plačanih prispevkov, in pokojnino, ki preseže plačane prispevke, in preide pokojnina v t. i. državno pokojnino, ki jo mora zagotoviti državni proračun, ministrstvo pojasnjuje, da je sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja v RS osnovan na zavarovalniškem principu, kar pomeni, da zavarovanec na podlagi plačila prispevkov v aktivnem obdobju in ob izpolnitvi zakonsko določenih pogojev pridobi pravice iz pokojninskega zavarovanja. Pravica do pokojnine je pravica, ki izhaja iz minulega dela, in temelji na prispevkih, plačanih v času aktivne dobe zavarovanca, pri čemer pa mora obstajati sorazmernost med vplačanimi prispevki in prejemki iz sistema. Vendar pa je pokojninsko in invalidsko zavarovanje vendarle tudi socialno zavarovanje, ki poleg čistih zavarovalniških principov vključuje tudi načela vzajemnosti, solidarnosti in redistribucije, ki omogočajo učinkovitejše prerazdeljevanje tveganj, obenem pa v določeni meri opravljajo tudi socialnovarstveno vlogo. Omenjena načela so že tradicionalno vključena v slovenski pokojninski sistem, njihovo učinkovanje pa je vidno tako pri postavitvi pogojev za pridobitev pravic in pri odmeri pokojnine kot tudi pri načinu financiranja. Država je v skladu z drugim odstavkom 50. člena Ustave RS dolžna vzpostaviti in skrbeti za sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, na podlagi katerega so posamezniki upravičeni do določenih pravic, ki naj sicer prvenstveno temeljijo na plačanih prispevkih, po drugi strani pa gre za sistem socialnega zavarovanja, ki naj bi posameznikom zagotavljal ekonomsko varnost v primeru nastopa zavarovalnega primera. Vplačani prispevki so sicer neke vrste »naložba« za starost/invalidnost/smrt, posamezniku pa je s pokojnino/nadomestilom vsaj do določene mere zagotovljeno takšno nadaljevanje življenjskega standarda, kot ga je le-ta užival pred upokojitvijo/prejemanjem nadomestila. Obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje financirajo zavarovanci, delodajalci in Republika Slovenija. Z ZPSV je določeno, da zavarovanci plačujejo prispevke v višini 15,5 % svoje bruto plače, delodajalci pa prispevajo še dodanih 8,85 %. Pokojninski sistem financira tudi Republika Slovenija. Na podlagi 161. člena ZPIZ-2 se tako iz državnega proračuna zagotavljajo sredstva za pokrivanje obveznosti obveznega zavarovanja, ki nastanejo zaradi priznavanja ali odmere pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pod posebnimi pogoji oziroma zaradi izpada prispevkov. Dodatno se na podlagi 162. in 163. člena ZPIZ-2 iz državnega proračuna in drugih virov zagotavljajo sredstva za pokrivanje razlike med prihodki Zavoda iz prispevkov in drugih virov ter odhodki Zavoda. Te pravne podlage omogočajo, da državni proračun s transferji Zavodu zagotavlja likvidnost v primeru, da Zavodu primanjkuje likvidnih sredstev za izpolnitev obveznosti za izplačilo pokojnin in drugih obveznosti ter za pokritje morebitnega primanjkljaja med prihodki in odhodki v posameznem koledarskem letu, prav tako pa te pravne podlage omogočajo, da se lahko uveljavi načelo solidarnosti v smislu prisotnosti socialnih korektivov (kot so npr. odmera od najnižje pokojninske osnove, najnižja pokojnina, zagotovljena pokojnina, zagotovljena invalidska in zagotovljena vdovska pokojnina, pridobivanje dobe v primeru invalidnosti s t.i. prišteto dobo...), ki omogočajo določenim kategorijam zavarovancev primerne in dostojne dohodke, ne glede na višino vplačanih prispevkov. Ministrstvo ob zapisanem izpostavlja, da so sredstva za posamezne pravice iz sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja (vključno tudi tiste, ki so posameznikom priznane na podlagi načel solidarnosti in redistribucije) ločeno prikazana v računovodskih izkazih Zavoda, prav tako pa je tudi posamezniku med upravnim postopkom v okviru odločanja o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in njeni višini z odločbo pojasnjen tudi okvir pravic, ki izvirajo iz naslova vplačanih prispevkov in tudi tistih upravičenj, ki vplačane prispevke presegajo, kar pomeni, da je načelo transparentnosti upoštevano.

Na koncu bi v zvezi z reformo pokojninskega sistema želeli izpostaviti, da so prioritetni cilji prenove sistema v vzpostavitvi pravičnega, solidarnega, transparentnega in zaupanja vrednega sistema, ki bo omogočal zagotavljanje primerljivih pravic in dostojne pokojnine za sedanje in prihodnje generacije ter

s tem varno starost, obenem pa je zaradi demografskega prehoda nujno zagotoviti (dolgoročno) finančno vzdržnost pokojninskega sistema. Z namenom doseganja navedenih ciljev bodo v novi ureditvi ustrezno preoblikovani oziroma prilagojeni posamezni instituti in parametri sistema, pri čemer je ob kombinaciji posamičnih ukrepov treba upoštevati njihove medsebojne interakcije kakor tudi vpliv le-tega na javne finance, zaradi česar se vsebina predlogov, ki se obravnavajo na pogajalski skupini Ekonomsko-socialnega sveta za pripravo sprememb na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: PS ESS), sproti še spreminja oziroma prilagaja. Vlada RS se je skupaj s socialnimi partnerji zavezala, da med procesom pogajanj v okviru PS ESS vsebine razprav, vključno s predlogi ukrepov v obravnavanih gradivih, v javnosti oziroma v medijih ne bo razkrivala oz. komentirala, zato v fazi, ko pogajanja še potekajo, ministrstvo ne more podajati konkretnjših pojasnil glede same vsebine predvidenih zakonskih sprememb ter tudi ne podajati odzivov na posamezne komentarje, stališča, pobude oziroma vprašanja civilne javnosti.

S spoštovanjem,

Igor Feketija
DRŽAVNI SEKRETAR

Vročiti:

- naslovniku: po elektronski pošti